

แนวปฏิบัติการเตรียมพร้อมด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง

จากข้อมูลกรมอุตุนิยมวิทยา ออกประกาศ เรื่อง การเข้าสู่ฤดูร้อนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเริ่มต้นในช่วงต้นเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยในตอนกลางวันพื้นที่ส่วนใหญ่บริเวณประเทศไทยตอนบนจะมีอากาศร้อนโดยทั่วไปอย่างต่อเนื่อง อุณหภูมิสูงสุดตั้งแต่ ๓๕ องศาเซลเซียสขึ้นไป มีลักษณะอากาศร้อนอบอ้าว และอากาศร้อนจัดในหลายพื้นที่ ซึ่งลักษณะอากาศดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดภัยแล้งในบางพื้นที่ของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำที่มีสำรองไม่สะอาด มีการปนเปื้อนเชื้อโรคและสิ่งสกปรก ส่งผลกระทบต่อภาวะขาดน้ำในประชาชนกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะเด็กเล็กที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประสบภัยแล้ง นอกจากนี้ ผลระยะยาวทำให้พืชผลทางการเกษตรทั้งพืช และสัตว์เสียหาย เกิดภาวะขาดแคลนทางอาหาร และเพิ่มโอกาสเกิดโรคระบาดในคนและสัตว์ ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคอาหารเป็นพิษ รวมถึงโรคไข้หวัดหน้าร้อน โรคผิวหนัง โรคพิษสุนัขบ้า โรคลมแดด และโรคเครียด ปวดศีรษะ เป็นต้น

กรมอนามัย มีความห่วงใยสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบสุขภาพจากปัญหาภัยแล้ง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่ควรมีการเฝ้าระวังด้านสุขภาพจากภาวะขาดแคลนน้ำในช่วงภัยแล้ง และภาวะโรคที่เกิดจากอากาศร้อนคือกลุ่มเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง และผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคไต หัวใจ เบาหวาน ความดันโลหิต รวมถึงผู้ป่วยทางสมอง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโรคที่เป็นอยู่จากปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้น จึงมีแนวปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาคสาธารณสุข และประชาชน เพื่อเตรียมการรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง ดังนี้

๑. แนวปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาคสาธารณสุข

๑. ติดตามสถานการณ์การเกิดภัยแล้งที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน
๒. จัดเตรียมความพร้อมของสถานบริการการสาธารณสุข โดยสำรวจและจัดทำแผนเผชิญเหตุกรณีขาดแคลนน้ำสำหรับใช้ในหน่วยงาน พร้อมตรวจตรา ทำความสะอาดของที่พักรองน้ำของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนได้รับน้ำสะอาดอย่างเพียงพอในช่วงที่มารับบริการในสถานบริการการสาธารณสุข
๓. การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมี สนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพน้ำในช่วงภัยแล้งให้แก่ประชาชน เช่น คลอรีนน้ำ สารส้ม หยดทิพย์ เป็นต้น
๔. สื่อสาร เตือนภัยสถานการณ์การเกิดภัยแล้งในระดับพื้นที่ให้กับประชาชนทราบ เพื่อเตรียมสำรองน้ำสะอาดใช้ในชุมชนและครัวเรือน ตลอดจนการดูแลป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากภัยแล้ง เช่น การกินอาหารปรุงสุกใหม่ การปรับปรุงคุณภาพน้ำเบื้องต้นในครัวเรือน
๕. การเตรียมการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมกรณีภัยแล้ง เช่น การประเมินการจัดการด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ การดูแลความสะอาดของตลาด ร้านอาหาร การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคของประปาหมู่บ้าน ตรวจตราประสิทธิภาพระบบกรองน้ำในหมู่บ้าน

๒. แนวปฏิบัติสำหรับประชาชน

๑. ประชาชน ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำการป้องกันตนเองจากภัยแล้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๒. เฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มเปราะบางในบ้าน เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ที่อาจได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ กรณีขาดแคลนน้ำ หรือบริโภคน้ำไม่สะอาด อาจส่งผลให้เกิดภาวะเจ็บป่วยและมีอาการของโรคประจำตัวที่รุนแรงขึ้น

๓. กินอาหารสุกใหม่อยู่เสมอ และปรับปรุงคุณภาพน้ำในครัวเรือนก่อนนำมาดื่ม เช่น ต้ม กรอง เป็นต้น

๔. ตรวจสอบแหล่งสำรองน้ำของครัวเรือนและชุมชน และเตรียมกักเก็บน้ำสะอาดโดยทำความสะอาดที่พักน้ำก่อนสำรองน้ำ เพื่อการบริโภคให้เพียงพอ หากมีเครื่องกรองน้ำ ให้ตรวจสอบตราตัวกรองให้มีประสิทธิภาพ หากพบการอุดตัน หรือสกปรกให้ถอดเปลี่ยน หรือนำออกมาทำความสะอาดทันที

๕. วางแผนการใช้น้ำอย่างประหยัด ไม่เปิดน้ำทิ้งขณะที่ไม่ใช้ ใช้น้ำจากฝักบัว เพื่อชำระร่างกายแทนการตักน้ำอาบ หรือนำน้ำที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น น้ำอาบ น้ำซักผ้า น้ำล้างผักผลไม้ หรือน้ำล้างจาน นำมาใช้รดน้ำต้นไม้

๖. เน้นปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด ทานตะวัน มันสำปะหลัง และพืชผักต่าง ๆ ควบรูดน้ำต้นไม้ พืชผักช่วงเช้าตรู่และช่วงเย็น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำ

๗. งดการจุดไฟ เผาหญ้า หรือสูบบุหรี่ในพื้นที่ที่มีเศษวัสดุ เชื้อเพลิง หญ้าแห้ง ฟืนไม้ รอบที่อยู่อาศัย เพื่อป้องกันการเกิดไฟไหม้ ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินได้

แหล่งที่มา :

๑. ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง การเข้าสู่ฤดูร้อนของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๖.สืบค้นจาก https://www.tmd.go.th/media/climate/seasonal_announce/summer-๒๕๖๖.pdf. วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๒. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,เตรียมพร้อมรับมือสู่ภัยแล้ง.สืบค้นจาก <http://oldweb.most.go.th> วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.),ปัญหาภัยแล้งทำน้ำประปาเค็ม.สืบค้นจาก <https://www.stkc.go.th> วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕

๓. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค,เตรียมความพร้อมรับมือภัยแล้ง.สืบค้นจาก <https://www.pea.co.th> วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕

รวบรวมข้อมูลโดย
กองอนามัยฉุกเฉิน กรมอนามัย
๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖